

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **R. M.**, bývajúceho v L. Č., zastúpeného JUDr. P. P. advokátom v B., proti odporcovi **Slovenskej republiky – Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, o **náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 17 C 8/2007, o vylúčení sudcov Krajského súdu v Prešove z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na tomto súde pod sp. zn. 6 Co 62/2010 takto

r o z h o d o l :

Členovia senátu 6 Co Krajského súdu v Prešove JUDr. P. S., JUDr. M. B., JUDr. A. K. **n i e s ú v y l ú č e n í** z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na tomto súde pod sp. zn. 6 Co 62/2010.

O d ô v o d n e n i e

V odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Prešov z 20. augusta 2010 č. k. 17 C 8/2007-190 navrhovateľ (okrem iného) uviedol, že „S ohľadom na to, že Krajský súd v Prešove pochybil, keď prikázal vec Okresnému súde v Bardejove a zapríčinil tak žalobcovi vznik škody, z dôvodu vhodnosti žiadam, aby o jeho odvolaní rozhodoval iný odvolací súd.“ Vzhľadom na obsah tohto podania súd vyzval navrhovateľa, aby uviedol, či vzniesol námietku zaujatosti sudcov Krajského súdu v Prešove, alebo sa domáhal prikázania veci inému súde z dôvodu vhodnosti. Navrhovateľ reagoval tak, že vzniesol námietku zaujatosti všetkých sudcov Krajského súdu v Prešove. Túto odôvodnil spôsobom rozhodnutia, prieskumom v konaní a skutočnosťou, že sudcovia tohto súdu sa navzájom poznajú a daný prípad v rámci grémia prerokovali.

Podľa predkladacej správy Krajského súdu v Prešove, má v danej veci na základe rozvrhu práce na rok 2011 rozhodovať senát 6 Co zložený z predsedu senátu JUDr. P. S. a

členov senátu JUDr. A. K. a JUDr. M. B., čo znamená, že rozhodovacia činnosť ostatných sudcov tohto krajského súdu nie je v tejto veci daná.

Preto sa Najvyšší súd Slovenskej republiky zaoberal len tou časťou námietky zaujatosti, ktorá sa týka sudcov rozhodujúceho senátu.

Členovia senátu 6 Co Krajského súdu v Prešove, sa zhodne vyjadrili, že nemajú vzťah k prejednávanej veci a ani k účastníkom konania, či ich právnym zástupcom a necítia sa byť vo veci zaujatí.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Prešove (§ 16 ods. 1 O.s.p.) posudzoval opodstatnenosť tvrdení navrhovateľa o zaujatosti sudcov odvolacieho súdu (§ 15a ods. 1 O.s.p.) z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Vychádzal pritom z § 14 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaní veci, k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu, sledovanému uvedeným ustanovením, zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou určitý právne významný vzťah sudcu, a to buď k veci (o takýto vzťah ide vtedy, ak sudca má svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci), alebo k účastníkom konania (o taký vzťah ide napríklad vtedy, ak sudca má určitý osobný, priateľský alebo iný vzťah, so zreteľom na ktorý možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti) a napokon k zástupcom účastníkov konania. (vykazujúci rovnakú kvalitu ako u účastníka konania)

Rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 16 O.s.p. z dôvodov uvedených v § 14 O.s.p. predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi s tým, že príslušnosť súdu i sudcov stanoví zákon (čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd). Tak ako zákon túto príslušnosť stanovil, je zásadne daná, a preto možno sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len výnimočne a zo

skutočne závažných dôvodov, ktoré mu reálne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo.

Pokiaľ však ide o sudcov Krajského súdu v Prešove, ktorí sú vymenovaní vo výrokovej časti tohto uznesenia, v ich prípade nebola zistená žiadna z okolností, ktorá by ich v zmysle § 14 a nasl. O.s.p. vylučovala z prejednávania a rozhodovania tejto veci. Podstatou zhodného vyjadrenia týchto sudcov je, že k účastníkom konania a k prejednávanej veci nemajú žiadny vzťah a necítia sa byť zaujatí.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti poukazuje na tú skutočnosť, že sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia v zmysle § 2 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach v znení zmien a doplnkov. Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov, ktoré však neboli v prejednanom prípade u sudcov uvedených vo výroku tohto rozhodnutia naplnené. Nakoľko zo spisu nevyplývajú žiadne také skutočnosti, ktoré by preukazovali opak a spochybňovali správnosť predmetného vyjadrenia, dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v prípade týchto sudcov Krajského súdu v Prešove nie sú dané zákonné dôvody, ktoré by boli spôsobilé spochybniť ich nezaujatosť a tak privodiť ich vylúčenie z prejednávania a rozhodovania danej veci.

Navrhovateľom udávaný spôsob rozhodnutia vo veci sám osebe nezakladá dôvod vylúčenia sudcov krajského súdu z prejednávania a rozhodovania v danej právnej veci. V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že základom pre vylúčenie sudcu môžu byť len objektívne existujúce zákonné dôvody, nie však to, že účastník sa nestotožňuje s jeho rozhodnutím. Na dosiahnutie nápravy v týchto prípadoch v občianskom súdnom konaní slúžia iné procesné prostriedky, (najmä opravné) nie však námietka zaujatosti, ktorej účel je zásadne odlišný. Iba na tomto základe však bez ďalšieho nemožno urobiť záver o splnení podmienok ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., ak súčasne nie sú k dispozícii ďalšie doložené skutočnosti, ktorých konkrétny obsah a charakter by objektivizoval uplatnenú námietku.

Z hľadiska prieťahov v konaní, z ktorých navrhovateľ vyvodzuje zaujatosť namietaných sudcov, Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že v zmysle článku 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. Uvedený článok sleduje zámer čo najskôr odstrániť stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu (II. ÚS 26/95); zaväzuje najmä súdy, aby ako subjekty garantujúce spravodlivosť prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov (I. ÚS 21/00). Riešenie otázky, či v určitom konaní došlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, spočíva vždy v posúdení konkrétnych okolností každého jednotlivého prípadu, najmä z hľadiska zložitosti veci, správania účastníka konania a postupu súdu (viď napr. II. ÚS 25/95, I. ÚS 3/00), ako aj z hľadiska predmetu sporu a jeho význam pre účastníka konania (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

I keď prietahy v súdnom konaní sú nežiaduce, ich samotná existencia (pokiaľ k prietahom došlo) ešte neznamená, že súd vo veci koná neobjektívne a zaujato. Zdlhavosť súdneho konania nie je z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. dôvodom vylučujúcim sudcu z prejednávania a rozhodovania veci. Na dosiahnutie nápravy takýchto (v námietke vytýkaných) nedostatkov sú určené iné prostriedky (systém opravných prostriedkov, podanie sťažnosti, náhrada škody), nie však námietka zaujatosti, ktorej účel je zásadne odlišný (pozri vyššie).

Pokiaľ navrhovateľ za okolnosť zakladajúcu možnosť vzniku pochybností o nezaujatom prístupe namietaných sudcov označil ich vzájomný kolegiálny vzťah, považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky za potrebné uviesť, že samotná okolnosť, že sudcovia sa navzájom (ako kolegovia) poznajú a pravidelne sa (pracovne) stretávajú na gremiálnych poradiach občianskoprávneho úseku, nemôže byť (bez ďalšieho) dôvodom pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci. Vzťahy sudcov navzájom sú vo všeobecnosti neutrálne, budované na princípoch profesionálnej spolupráce, riešenia obdobných pracovných úloh a problémov. Takéto kolegiálne vzťahy sudcov nemožno bez ďalšieho považovať za okolnosť vzbudzujúcu pochybnosti o ich nezaujatosti. Až v prípade, že kolegiálny vzťah sudcov nadobudol osobný (napr. priateľský) charakter, môže vykazovať právne významné znaky z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p.; o takýto prípad však v prejednávanej veci nejde. V danom prípade navrhovateľ vyvodzoval zaujatosť sudcov Krajského súdu v Prešove bez toho, aby tvrdil a preukázal, že v prejednávanej veci ich vzájomný vzťah prekročil prípustné medze kolegiálnych vzťahov, a že sa dostal do štádia, v ktorom (už) možno mať (objektívne) pochybnosti o ich nezaujatosti.

Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadnu takú okolnosť, ktorá by mohla byť považovaná za relevantnú z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p., nevyhovel vznesenej námietke zaujatosti a rozhodol tak, že vo výroku tohto uznesenia uvedení sudcovia Krajského súdu v Prešove nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. mája 2011

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :
Hrčková Marta